

er Tilbud af Arbejdskræfter til begge Dele i Overflod. Kampen for Eksistensen fylder alle Pladser, hvad enten der er Tale om Natarbejde eller Dagarbejde, som Regel er det for de paagældende Kvinder en fuldstændig tilfældig Omstændighed, der er afgørende for, om hun havner i Dagarbejdet eller i Natarbejdet — maaske for Resten af sit Liv. Det er al Ære værd, at en Del af de Kvinder, der har Natarbejde, værger deres Erhverv, naar de fra alle Sider gøres angst for at tabe deres Levebrød; og om at gøre de paagældende Kvinder angst kappes i dette Øjeblik Arbejdsgiverne og Kvinder indenfor andre sociale Lag. Jeg hørte endogsaa, at den ærede Ordfører for Venstre (Rudfeld) i Dag end ikke undsaa sig ved som Argument mod denne Lovgivning at holde frem for disse Kvinder den Fare, de løber for at tabe deres Levebrød. At Arbejdsgiverne gør det, falder kun i Traad med den Linie, som Arbejdsgiverne følger i denne Sag: de tager til Konference og stemmer for Forbud mod Kvinders Natarbejde og tager hjem igen og modarbejder det paa den mest fanatisk mulige Maade. Til de Kvinder, der kappes med Arbejdsgiverne om at gøre dem, der nu har Natarbejde, angst for deres Levebrød, vil jeg sige, at det vilde være rigtigere, om disse de arbejdende Kvinders Medsøstre, som har den Lykke, at de ikke har nødtigt at tilbringe Natten under Maskinernes Sang, i Stedet for sagde til de arbejdende Kvinder: I skal ikke være bange i den Henseende, vi finder nok Overgangsformer, der sikrer jer paa en eller anden Maade, saa I ikke taber jeres Levebrød; dette Spørgsmaal her angaar jo ikke blot jer, men her er Tale om at lede Udviklingen ind i et Spor, der fjerner en overordentlig tung Byrde fra Kvindernes Skuldre i kommende Generationer. Jeg tror, man skulde tale saaledes til dem og sige, at her ser man ikke blot paa den enkelte, men paa Samfundet og dets fremtidige Udvikling. Men saaledes vælger disse Kvinder i Almindelighed ikke at tale. Tidligere hørte man ikke nogen tale saaledes, og derfor fik man det Indtryk, at Kvinderne som Køn afviste dette Spørgsmaals Løsning. Men det er overordentlig glædeligt, at flere og flere Kvinder nu melder sig og giver Udtryk for andre Tanker. Det er jo sket ved dette Lovforslags Fremsættelse i Aar, at adskillige Kvinder, der har et godt Navn i det offentlige Liv, har meldt sig, det er ikke mange Dage siden, at en fremtrædende Kvinde indenfor Kvindesagsbevægelsen, en Kvinde,

der har en fremtrædende Stilling indenfor Venstres Lejr, frygtløst har sagt sin Mening om dette Spørgsmaal og sagt, at Kvindeforeningerne repræsenterer ikke alle Kvinder i denne Sag. Den Frihed og Selvbestemmelsesret, man siger, Kvinderne her har, er kun en Skueret, siger hun, og hun føjer til — denne Kvinde, den tidligere Formand for Dansk Kvindesamfund, Fru Karen Hessel — i en Artikel i Dag i Bladet „København“: Hvad, der vedrører Børnene og den kommende Slægts Velfærd, er for mig en Samvittighedssag, og i Samvittighedsspørgsmaal gaar jeg ikke paa Akkord. Hun siger ogsaa: Lad os nu, medens det er overkommeligt, faa denne Sag løst gennem fornuftige Overgangsbestemmelser. Jeg for mit Vedkommende er klar over, at saaledes som Sagen gennem denne 20-aarige Udvikling er kommet til at ligge, vil det blive overordentlig vanskeligt, overordentlig meget vanskeligere at løse den, end det var oprindeligt. Jeg tror ogsaa, man maa gøre sig klart, at det vil blive vanskeligere for hvert Aar, der gaar, thi det er min Overbevisning, at den industrielle Udvikling i Fremtiden let kan blive en saadan, at Kvinderne ikke blot som nu i Hundredevis, men i Skarevis vil blive draget ind i Natarbejdet i Fabrikkerne, fordi den kortere Arbejdstid i højere og højere Grad vil medføre Overgangen til To- og Treholdsdrift. Da det efter min Opfattelse vil være en saadan Ulykke, at ingen i det lange Løb tør opretholde den Tilstand, der derved vil opstaa, tør jeg for mit Vedkommende ikke tage Medansvaret for ikke at gøre, hvad der er muligt, for paa nærværende Tidspunkt at faa Spørgsmaalet løst, medens det endnu er overskueligt — jeg ved ikke, om det maaske drejer sig om 1 000 Kvinder. Men jeg er forberedt paa, at efter at Sagens Løsning i Danmark er blevet sinket saa længe, kan det blive nødvendigt at arbejde os henimod Konventionens Bestemmelser gennem en gradvis Udvikling, paa Basis af fornuftige Overgangsbestemmelser. Som Forholdene ligger indenfor de forskellige Partier, er det vigtigt, at alle Sider vedrørende dette Spørgsmaal bliver klarlagt, og derfor vil jeg gerne tilsige mit Partis, mit samlede Partis Støtte til gennem en Udvalgsbehandling at faa Sagen udredt og fuldt oplyst og faa klarlagt, hvorledes Tilstandene er, hvor mange der i Øjeblikket har Natarbejde, hvordan det ligger sundhedsmæssigt, hvordan Lønningerne er, hvor mange af de Kvinder, der arbejder om Natten, der er gift; hvorledes Forbudet vil virke overfor de Kvinder, der